

Kivijärvi Rettijev

Kivijärveläinen *Rettijeffin* suku on muistitiedon mukaan muuttanut Kuhmosta Vuokkiniemeen, josta se myöhemmin siirtyi Kivijärven kylään. Kuittijärven rannoilla vuonna 1597 asuneiden ”kastettujen ja kastamattomien lappalaisten” joukossa mainitaan mm. *Stepanko Rettij*. On siis mahdollista, että *Rettij* –suvun edustajat siirtyivät joskus 1600-luvun alussa Kainuuseen ja siellä muutaman vuosikymmenen asuttuaan muuttivat takaisin Länsi-Viaan. Sukunimelle *Rettijeff* löytyy kuitenkin äänellisiä vastineita myös Itä-Suomesta ja Pohjois-Pohjanmaalta. Nimestä *Rättö* (*Rättönen*) on 1500-luvulta merkintöjä Viipurin Karjalasta ja Savosta. 1600-luvun alkupuolella sukunimestä *Rättönen* ja *Räty* on mainintoja Sortavalasta ja Pielisjärveltä. Jo varhain sukunimi näyttää olleen käytössä myös Pohjois-Pohjanmaalla: Ol. Pyhäjärveltä mainitaan vuonna 1595 *Pekka Räty*, 1646 *Las Rättij* Pyhäjoelta, 1610 *Eerik Rätti* Oulunsuusta, 1742 *Simon Knutsons Rätty* Oulusta. Limingan käräjillä esiintyi vuonna 1673 kempeleläinen *Bertill Bertilsson Rätty* eli *Räty*. Sotkamoon vuosien 1618-1626 välisenä aikana asettunut *Rättypään* ruokakunta oli siis lähtöisin joko Länsi-Vienasta tai Pohjanmaan rannikolta. Nimi puuttuu Kainuun asukasluettelosta vuodelta 1695, joten sen kantajan voidaan olettaa siirtyneen ennen 1600-luvun viimeistä vuosikymmentä Viaan. Toisaalta Kuolan linnakkeen asukasluettelossa vuosilta 1608-1611 mainitaan sn. *Rettijev*. Se mahdollisuus, että *Rettijeffin* suku oli muuttanut Kuittijärven seudulle Kuolan pohjoisrannikolta, vaikuttaa edelläsanotun valossa varsin epätodennäköiseltä. ¹

Henkilö, sivu:

1. Rettijev Kauro	Toj.R.	1
1.1. Rettijev Iivana	Toj.R.	1
1.1.1. Rettijev Vasselei Iivananpoika	Toj.R.1.	1
1.1.2. Rettijev Lari Iivananpoika	Toj.R.2.	2
1.1.3. Rettijev Iivana Iivananpoika	Toj.R.3.	2
1.1.4. Huotarinen Jahvetti Iivananpoika	Toj.R.4.	2
1.1.5. Ranne Ohvo Iivananpoika	Toj.R.5.	2
1.1.6. Huotarinen Matti Iivananpoika	Toj.R.6.	2
1.1.7. Rettijev Outi Iivanantyttö	Toj.R.7.	3

Kivijärvi Talo 40

Ilvesvaara, Kauronen

1. Rettijev Kauro

Tollonjoki

Puoliso: Lesonen

Lapset: Iivana

Toj.R.

Ilvesvaarassa (kartassa n:o 91) oli Kaurosen talo. Kaurosen paikalla oli ensin asunut Lesosia, mutta 1800-luvun alkupuolella siihen tuli kotivävyksi *Kauro Rettijev* Tollonjoelta, ja taloa alettiin karjalaiseen tapaan kutsua uuden isännän mukaan Kauroseksi (kartassa n:o 40). ²

Kivijärvi Talo 40

Ilvesvaara, Kauronen

1.1. Rettijev Iivana

Synt. n. 1840

Puoliso: Hoto

Latvajärvi

Lapset: Ohvo, Jehhimä, Matti, Lari, Iivana, Vasselei ja Outi

Toj.R.

Kauron jälkeen isäntänä oli *Iivana*, ja hänellä oli vaimo Latvajärvestä, *Hoto* (?) nimeltään. *Iivanalla ja Hotolla* oli seuraavat lapset: *Ohvo*, jonka vaimo oli Malahvien Iljan tytär Varvana; *Jehhimä* (synt. 1880), joka nai Tollonjoelta Kormilan Iron (Jehhimä muutti perheineen Suomeen, toimi Suomussalmella kauppiana, otti nimekseen Jahvetti Huotarinen, lapset: Jussi, Ville, Pauli ja Tatjana); *Matti*, joka eli vanhanapoikana Suomussalmella; *Lari*, joka meni Luvajärveen »starttsoih» ja kohosi siellä startsojen esimieheksi; *Iivana*, joka nai Kivijärven Pirttiniemestä Jelessein Tatjanan; *Vasselei*, jonka vaimo Marttinan Iro (Marttinan Maksiman ja Kivijärvestä naidun Joakkosen Iivanan Okun tytär) oli Akonlahdesta; sinne Vasselei meni kotivävyksi; *Outi*, jonka nai Ananie ja Tatjana Perttusen poika Miitrei (kun Miitrei tapettiin, niin Outi tästä järkyttyneenä meni Luvajärveen »starttsoih»). ³

Akonlahti

Tulliniemi

1.1.1. Rettijev Vasselei Iivananpoika

Synt. n. 1873, Kivijärvi, Ilvesvaara

Kuollut 1937

Puoliso: Huotrinen Iro Maksimantyttö

(Iro Feodorova)

Synt. n. 1873, Akonlahti

Kuollut 1939

Vihitty 1913

Toj.R.1.

A.Tu.H.1.1.1.

Helle syntyi vain yksi lapsi, *Iro*, jonka nai *Kaurosen Vasselei* Kivijärven Ilvesvaaraan. ⁴

Marttinan Iro: Akonl.

Meni v. 1913 naimisiin (n. 40 v:n ikäisenä) kivijärveläisen **Kaurosen Vasselein** kanssa. Elää vielä (v. 1921).⁵

Vasselei, jonka vaimo **Marttinan Iro** (Marttinan Maksiman ja Kivijärvestä naidun Joakkosen Iivanan Okun tytär) oli Akonlahdesta; sinne Vasselei meni kotivävyksi.⁶

Vanhin pojista meni kotivävyksi Akonlahteen **Marttinan Maksiman Irolle**.⁷

Vasselei kuoli 1937, vaimo **Iro** 1939.⁸

Luvajärvi

1.1.2. Rettijev Lari Iivananpoika

Toj.R.2.

Kivijärvi, Ilvesvaara

Lari, joka meni Luvajärveen »starttsoih» ja kohosi siellä startsojen esimieheksi.⁹

Lari nimeltään, lähti jo nuorena startsaksi Munankilahteen.¹⁰

Kivijärvi Talo 37

Vuokkiniemenaho, Kauronen

1.1.3. Rettijev Iivana Iivananpoika

Toj.R.3.

Kivijärvi, Ilvesvaara (Kauronen)

Puoliso: Lesonen Tatjana Jelesseintyttö

Kij.L.2.2.

Kivijärvi, Pirttiniemi

Kolmas veljeksistä, **Iivana** rakensi itselleen pirtin Vuokkiniemenaholle, Kivijärvestä Puahkomienvuaraan menevän tien varteen ja eleli siinä harjoittaen maanviljelyn ohessa pientä kaupankäyntiä lähikylissä.¹¹

Iivana, joka nai Kivijärven Pirttiniemestä **Jelessein Tatjanan**. Iivanalla oli oma talo Vuokkiniemenaholla (kartassa n:o 37). - Äiti Hoto oli vanhempana mennyt »starttsoih».¹²

Tatjana, meni naimisiin Kaurosen Riion kanssa; he rakensivat suomalaismallisen talon Vuokkiniemenaholle (kartassa n:o 90).¹³

Suomussalmi

1.1.4. Huotarinen Jahvetti Iivananpoika

Toj.R.4.

(Jehhimä Ivanovitsh Rettijev)

Synt. 1880, Kivijärvi, Ilvesvaara

Kuollut 1954

Puoliso: Iro Kormilantyttö

Toj.

Tollonjoki

Lapset: Jussi, Ville, Pauli, Tatjana ja Paraska

2 Puoliso: Kenijeva Marppa

Jyl.K.

Synt. 1904, Jyväskylä

Kotitilalle jäivät **Jehhimä**, Ohvo ja Matti. **Jehhimä** kävi jo nuoresta pitäen sumptsankannossa Suomessa, kun taas Ohvo ja Matti viljelivät kotitilaa.¹⁴

Jehhimä (synt. 1880), joka nai Tollonjoelta **Kormilan Iron** (Jehhimä muutti perheineen Suomeen, toimi Suomussalmella kauppiana, otti nimekseen **Jahvetti Huotarinen**, lapset: **Jussi, Ville, Pauli ja Tatjana**). Vanhalla Kaurosen paikalla asuivat pojat Ohvo ja (Suomeen muuttoonsa saakka) Jehhimä.¹⁵

Kivijärvi Talo 40

Ilvesvaara, Kauronen

1.1.5. Ranne Ohvo Iivananpoika

Toj.R.5.

(Otto Ivanovitsh Rettijev)

Synt. 1881, Kivijärvi

Kuollut 06.03.1838, Petroskoi

Puoliso: MarttinenVarvana Iljantyttö

Kij.M.1.4.4.

Kivijärvi Ilvesvaara

Lapset: Huoti, Matti ja Jouki

Kotitilalle jäivät Jehhimä, **Ohvo** ja Matti. Jehhimä kävi jo nuoresta pitäen sumptsankannossa Suomessa, kun taas **Ohvo** ja Matti viljelivät kotitilaa.¹⁶

Ohvo, jonka vaimo oli **Malahvien Iljan tytär Varvana**. Vanhalla Kaurosen paikalla asuivat pojat **Ohvo** ja (Suomeen muuttoonsa saakka) Jehhimä.¹⁷

Suomussalmi

1.1.6. Huotarinen Matti Iivananpoika

Toj.R.6.

(Rettijev)

Synt. 1897, Kivijärvi, Ilvesvaara

Huotarinen (Rettijeff) Matti 1897 Vuokkiniemi, Kivijärvi.¹⁸

Kaurosen veljeksistä **Matti** joutui monen muun karjalaisen kera ensimmäiseen maailmansotaan viipyen retkellään useita vuosia. Vuonna 1919 hän sattui pääsemään lomalle Donin Rostovista – ja on tällä lomalla vielä tänäkin päivänä. Tultuaan kotikyläänsä hän nimittäin muutti veljensä Jehhimän kera Suomeen. Samana vuonna, kesällä 1919 he vielä kerran kävivät kotona Ilvesvaarassa ja rakensivat yhdessä vanhan kotitalon paikalle uuden, uhkean talon. Sen jälkeen he pistivät pillit pussiin ja tulivat lopullisesti rajan yli Suomeen. Vanhaan kotiin jäi Ohvo-veli isännyyttä pitämään. Jehhimä (Jahvetti) ja **Matti** tulivat Suomusalmelle ja ensi töikseen muuttivat venäläiseltä papistolta aikanaan saamansa Rettijeff-sukunimen Huotariseksi.¹⁹

1.1.7. Rettijev Outi Iivanantyttö

Kivijärvi, Ilvesvaara

Puoliso: Perttunen Miitrei Ananienpoika

Kivijärvi, Asjonvaara

Kuollut 1918

Toj.R.7.

Laj.P.7.3.

Viimeinen Kivijärvestä startsoihin mennut oli **Kaurosen Outi**, jonka miehen **Ananien Miitrein** punaiset murhasivat vuoden 1918 melskeissä.²⁰

Miitrein vaimo Outi oli Kaurosen tyttäriä Ilvesvaarasta. Kun Miitrei 1. maailmansodan aikana tapettiin, **Outi** meni Munankilahteen (? Luvajärveen) »starttsoih».²¹

Outi, jonka nai Ananie ja Tatjana Perttusen poika **Miitrei** (kun Miitrei tapettiin, niin Outi tästä järkyttyneenä meni Luvajärveen »starttsoih»)

Lähdeluettelo:

¹ Pöllä, Matti 1995: Vienan Karjalan etnisen koostumuksen muutokset 1600-1800-luvulla, s. 135-136.

² Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 249.

³ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 249.

⁴ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 227.

⁵ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1132.

⁶ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 249.

⁷ Vuoristo, Vivi 1983: Ikävä Omia Maita, s. 97 Muisteluksia vanhasta Vienan-Karjalasta.

⁸ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 259.

⁹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 249.

¹⁰ Vuoristo, Vivi 1983: Ikävä Omia Maita, s. 97 Muisteluksia vanhasta Vienan-Karjalasta.

¹¹ Vuoristo, Vivi 1983: Ikävä Omia Maita, s. 97 Muisteluksia vanhasta Vienan-Karjalasta.

¹² Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 249.

¹³ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 240.

¹⁴ Vuoristo, Vivi 1983: Ikävä Omia Maita, s. 97 Muisteluksia vanhasta Vienan-Karjalasta.

¹⁵ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 249.

¹⁶ Vuoristo, Vivi 1983: Ikävä Omia Maita, s. 97 Muisteluksia vanhasta Vienan-Karjalasta.

¹⁷ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 249.

¹⁸ Mervi Naakka Korhonen – Maiju Keynäs. Halpa Hintä Pitkä Mitta, Vienan Karjalainen Laukkukauppa, s. 281.

¹⁹ Vuoristo, Vivi 1983: Ikävä Omia Maita, s. 98-99 Muisteluksia vanhasta Vienan-Karjalasta.

²⁰ Karjalan Heimo n: 1-2/2005, s. 11

²¹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 241.